

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Patrik Ståhl

Sammanträdesdatum
2023-05-03

FöredragningsPM
Dnr: 23RS2241

Organ
Regionstyrelsen

Svar på remissen Förslag till regional vattenförsörjningsplan för Örebro län

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar

att förslaget till svar godkänns som Region Örebro läns svar till Länsstyrelsen i Örebro län.

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Örebro län har i samverkan med länets kommuner och VA-bolag tagit fram en regional vattenförsörjningsplan. Vattenförsörjningsplanen behandlar nuvarande vattenanvändning och framtida vattenbehov. Region Örebro län föreslås använda planen som planeringsunderlag till regional utvecklingsstrategi och liknande. Region Örebro län sätter stort värde på ansatsen att genom vattenförsörjningsplanen belysa frågan om vattentillgång i länet och skapa förutsättningar för en bättre förvaltning av resursen. Behov av fördjupning föreligger dock beträffande jordbrukets och industrins framtida behov. En övergripande reflektion är att frågan om vatten bör sättas i ett tydligare europeiskt perspektiv mot bakgrund av vad tillgängliga klimatmodeller indikerar beträffande perioden fram till år 2100.

Ärendebeskrivning

Länsstyrelsen i Örebro län har i samverkan med länets kommuner och VA-bolag tagit fram en regional vattenförsörjningsplan. Vattenförsörjningsplanen behandlar nuvarande vattenanvändning och framtida vattenbehov. Den syftar även till att kartlägga dricksvattenresurser och fastställa åtgärder som behövs för en framtida god dricksvattenförsörjning. Planen ska ge svar på vilka som är länets viktiga vattenresurser, samt säkerställa att det finns vatten till alla viktiga behov även i framtiden. Den är tänkt att användas som planerings- och handläggningsunderlag och ge en grund för samverkan i

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Patrik Ståhl

Sammanträdesdatum
2023-05-03

FöredragningsPM
Dnr: 23RS2241

vattenförsörjningsfrågor. Förslaget har arbetats fram under åren 2020–2023 utifrån dialog och workshopar med representanter från kommunerna, civilsamhälle, näringsliv och myndigheter.

Den regionala vattenförsörjningsplanen för Örebro län är tänkt att antas kring sommaren 2023 och skickas nu på remiss till berörda för att ge möjlighet till synpunkter.

Arbetet har genomförts med hjälp av geografiska vattenbalansberäkningar över Örebro län där vattentillgången och vattenbehovet uppskattats för både små grundvattenmagasin i berg samt stora grundvattenmagasin i jord och berg. Beräkningarna har gjorts för åren 2020, 2050 samt 2100. För de framtida beräkningarna har antaganden om befolkningsförändringar och klimateffekter tagits med i beräkningarna. Beräkningsresultaten för år 2100 som också tagit hänsyn till klimatförändringar visar på ytterligare ökning av riskområden för vattenbrist. Precis som för beräkningarna för år 2050 så är det främst i områden där risk för vattenbrist råder idag som risken ökar till år 2100. Rapportskrivaren framhåller att beräkningarna bygger på ett antal antaganden och förenklingar. Resultatet ska därför enligt uppgift inte tolkas som absolut sanning utan snarare som möjliga scenarios. Givetvis har nya data om t.ex. klimatförändringar framkommit under arbetets gång vilka av naturliga skäl inte har kunnat ligga till grund för materialet.

Resultaten visar i stort att vattentillgångarna i länet täcker nutida och framtida vattenbehov. Enstaka bostadsområden med enskild vattenförsörjning bedöms ha förhöjd risk för vattenbrist under sommarhalvåret idag. Detta gäller framför allt i länets mellersta och södra delar. Det är även i de områden som har förhöjd risk idag som får störst ökad risk i framtiden. De vattentäkter som är behäftade med störst risk för brist i framtiden bedöms finnas i Örebro kommun, framförallt till följd av ökad befolkningsmängd. Jordbrukets och industrins vattenbehov antas vara detsamma för år 2050 och 2100 som för år 2020.

Länsstyrelsen och kommunerna föreslås åta sig konkreta åtgärder för att säkerställa det övergripande målet om vattenförsörjning medan Region Örebro län föreslås använda planen som planeringsunderlag till regional utvecklingsstrategi, underlag till verksamhetsplanering, underlag vid granskning av översikts- och detaljplaner samt andra vattenrelaterade planer, samt som underlag vid remissyttranden.

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Patrik Ståhl

Sammanträdesdatum
2023-05-03

FöredragningsPM
Dnr: 23RS2241

Länsstyrelsen önskar i synnerhet få synpunkter på

- Åtgärderna
- Prioriterade vattenförekomster
- Behov av ytterligare information eller information som kan tas bort
- Planens användbarhet för er verksamhet.

Bedömning

Nedan redovisas Region Örebro läns synpunkter enligt den ordning som Länsstyrelsen har uttryckt önskemål om.

- *Åtgärderna.*

Region Örebro län har inga synpunkter på föreslagna åtgärder.

- *Prioriterade vattenförekomster*

Region Örebro län har inga synpunkter på förslaget till prioriterade vattenförekomster.

- *Behov av ytterligare information eller information som kan tas bort*

Region Örebro län sätter stort värde på ansatsen att genom vattenförsörjningsplanen belysa frågan om vattentillgång i länet. Det är också positivt att rapporten pekar på vikten av lokalt fördjupade studier i relation till utpekade möjliga bristområden. T.ex. utifrån planerat bostadsbyggande. Avgränsningen får anses skälig mot bakgrund av länsstyrelsens delvis begränsade inblick i det kommunala planarbetet.

Ur ett regionalt perspektiv med Örebro län i fokus framstår det dock som motiverat med ett par fördjupningar.

Det första exemplet gäller *jordbruket*. Länet rymmer mycket värdefulla jordbruksmarker, även betraktat i ett europeiskt perspektiv. Jordbruksmarken kan därmed också förstås som ett regionalt styrkeområde.

Enligt jordbruksverket, som utgör en viktig referens till

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Patrik Ståhl

Sammanträdesdatum
2023-05-03

FöredragningsPM
Dnr: 23RS2241

vattenförsörjningsplanens underlagsrapport Grundvattenbalans i Örebro län, är vattentillgångens effekt på jordbruksföretagens ekonomi och lönsamhet i många fall avgörande. Gårdar med betande djur som dricker från ytvattentäkter kan få problem med både tillgång och kvalitet när ytvattennivåerna sjunker. Vad gäller just ytvattentäkter, blir det troligen inga problem med vattenuttag ur större sjöar och vattendrag enligt Jordbruksverket. För vattenuttag i mindre sjöar och vattendrag bör man dock enligt samma underlagsrapport redan nu planera för en framtida bristsituation.

Klimatförändringarna leder också till att jordbrukets behov tidvis kommer att öka. I länsstyrelsens rapport har jordbrukets bevattning inte beaktats i samband med slutsatsen att behovet av vatten inte kommer att öka fram till år 2100, med hänvisning till att det är stora variationer från år till år och för att vattnet vanligtvis hämtas från just ytvatten.

Dessa uppgifter ger ett motstridigt intryck och Region Örebro län bedömer att det kan finnas skäl att utförligare analysera länets jordbruk utifrån verksamhetstyp och eventuella sårbarhet i förhållande till bl.a. beroendet av mindre sjöar och vattendrag.

Det är visserligen svårt att bilda sig en precis uppfattning om jordbruket för år 2100 i ljuset av klimatförändringar samt utvecklingen av grödor och teknik. Men för det medellånga perspektivet framstår det ändå som fullt rimligt att göra en något mer precis förutsägelse. Sammanfattningsvis vill Region Örebro län framhålla vikten av att jordbrukets förutsättningar blir mer utförligt belysta i vattenförsörjningsplanen.

Det andra exemplet på behov av fördjupning som Region Örebro identifierat utgår från att länet besitter stora *mineraltillgångar av industriellt intresse* samtidigt som flera faktorer talar för att dessa kommer att börja utvinna i högre utsträckning än idag under den period som vattenförsörjningsplanen omfattar. Som en bakgrund till frågan om mineralutvinning innehåller vattenförsörjningsplanens bakgrundsrapport uppgifter om grundvattenuttag för länets alla industriella aktiviteter. Dessa fordrar sammantaget ett uttag om 3,2

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Patrik Ståhl

Sammanträdesdatum
2023-05-03

FöredragningsPM
Dnr: 23RS2241

miljoner liter per dygn. För att sätta detta i relation till gruvdrift har Lovisagruvan och den större Zinkgruvan uppskattats motsvara 65% av denna volym, främst till följd av behovet att pumpa gruvorna torra från den naturliga tillströmningen av grundvatten. Zinkgruvan enskilt behöver pumpa ut knappt en miljon liter vatten per dygn. Även om det likt frågan om jordbruk är svårt att närmare beskriva framtida verksamheter borde ändå bedömningar av översiktlig karaktär kunna göras utifrån de viktigare mineralfyndigheternas belägenhet och sammanhang.

Vattenuttaget från industrin har i vattenförsörjningsplanen antagits vara detsamma för år 2050 och 2100 som för år 2020. Men mot bakgrund av länets stora och globalt intressanta mineralfyndigheter län finner Region Örebro detta antagande osannolikt. Industrins eventuella påverkan på länets vattenförsörjning till följd av utökad mineralutvinning behöver bli närmare belyst i förhållande till vattenförsörjningsplanens prioriterade vattenförekomster.

En avslutande och övergripande reflektion är att frågan om vatten bör sättas i ett tydligare europeiskt perspektiv mot bakgrund av vad tillgängliga klimatmodeller indikerar beträffande perioden fram till året 2100.

- *planens användbarhet för er verksamhet*

Region Örebro län betraktar planen som ett värdefullt planeringsunderlag.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Remissyttrandet innebär inga konsekvenser för dessa perspektiv.

Ekonomiska konsekvenser

Remissyttrandet innebär inga ekonomiska åtaganden för Region Örebro län.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionstyrelsen 2023-05-03

Svar på remissen

Remissen

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Patrik Ståhl

Sammanträdesdatum
2023-05-03

FöredragningsPM
Dnr: 23RS2241

Rickard Simonsson
Regiondirektör

Skickas till:
orebro@lansstyrelsen.se
ange Dnr 2142-2021